

Терещенко М.М.

здобувач,

Інститут підготовки кадрів

Державної служби зайнятості України

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Традиційно державний контроль розглядається в ролі основної функції публічного управління, яка проявляється через реалізацію діяльності відповідних органів державної влади, яка спрямована на «отримання та аналіз інформації про процеси та явища, які відбуваються у суспільстві, встановлення порушень та відхилень від нормативних та індивідуальних приписів, а також висунення вимог щодо усунення виявлених порушень з метою захисту прав та свобод людини та громадянина, конституційного устрою, підтримання режиму законності» [1, с. 49]. Така дефініція державного контролю синхронна у функціональному відношенні із громадським контролем, який також виконує тотожні функціональні повноваження, спрямовані на забезпечення результативності реалізації публічного управління. Аби чітко простежити певну відмінність між цими категоріями, доцільно виходити із ідентифікації сутнісних складових, які визначають їх функціональну структуру. Аналізуючи державний контроль, варто вказати на основні його сутнісні складові, які властиві результативному функціонуванню сучасної держави. До таких складових Г.В. Атаманчук відносить:

- форму політичної організації, яка виступає одночасно найважливішим державним інструментом реалізації певних цілей і завдань;
- апарат, що поєднує людей, професійно зайнятих контрольною діяльністю з перевірки виконання рішень органів державної влади;
- контроль проводиться від імені органів держави незалежно від їх завдань і виду діяльності, яку вони здійснюють;
- контроль виступає як державно-владна діяльність – контрольні органи дають підконтрольним об'єктам обов'язкові для виконання вказівки про усунення виявлених недоліків;
- контрольні органи можуть ставити питання про притягнення до відповідальності винних у виявлених порушеннях осіб і безпосередньо застосовують в ряді випадків заходи державного примусу [2, с. 211].

Такі сутнісні складові державного контролю досить чітко ілюструють певну відмінність його від громадського контролю, однак їх легальність та легітимність з необхідністю має регламентуватись запровадженням контролюючих повноважень з боку громадського сектору. Це обумовлено тим, що синхронність запровадження громадського контролю по

відношенню до державного контролю з одного боку – слугує структурною умовою демократизації системи публічного управління, а з іншого боку – результативності самого державного контролю. Такий контекст обумовлений тим, що «державний контроль як форма реалізації публічного управління забезпечує перевірку виконання законів та інших нормативних актів з метою недопущення відхилення від встановлених законодавством норм і правил» [2, с. 235]. Аби така перевірка носила функціонально-результативний та демократичний характер, вона має здійснюватися за участю громадського сектору та його контрольних функцій. Це свідчить про те, що громадський контроль слугує певною балансуючою умовою для реалізації державного контролю. У підтвердження цього С.С. Алексєєв вказав на те, що «фундаментальною передумовою для створення ефективної моделі державного управління стає правової тип владарювання, що полягає в правовій організації, правовому функціонуванні та правовому цілепокладанні влади» [3, с. 125]. Відтак, кожна із наведених функціональних складових потребує запровадження певного контролюючого елементу, результативність яких визначається в першу чергу певною «контрольною заданістю» громадського сектору у даному процесі. Це свідчить про те, що запровадження контролю як з боку держави, так із боку громадянського суспільства актуалізує легалізацію «конструкції влади», «стабільність її розвитку» та імунітет від правопорушень.

Саме тому, аналізуючи співвідношення державного та громадського контролю у сфері публічного управління, доцільно виходити із їх функціональної синхронності щодо забезпечення результативності діяльності органів публічної влади. З огляду на таку логіку, функціональну сутність співвідношення категорій державного та громадського контролю доцільно розглядати через призму забезпечення законності та ефективності діяльності органів державної влади. Це передбачає паритетність збалансованих у функціональному відношенні позицій держави та суспільства щодо забезпечення результативності публічного управління в цілому. Відтак, за таких умов на передній план у функціональному відношенні висувається громадський контроль, який доводить свою методологічну й технологічну первинність щодо забезпечення результативності здійснення державного контролю та функціонування сфери публічного управління загалом. Доцільність й та результативність громадського контролю обумовлюється відповідними процесами у сфері публічного управління, зокрема «модернізацією, боротьбою з корупцією та підвищенням якості реалізації державних послуг та надання державних послуг» [4, с. 134]. Це свідчить про громадський контроль як структурну складову результативності громадсько-державного розвитку сфери публічного управління.

Список використаних джерел:

1. Кудилинский М.Н. Контроль как вид государственно-управленческой деятельности. Соотношение понятий «контроль» и «надзор» // Актуальные проблемы современного права. – 2015. – № 8. – С. 47-53.
2. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: Курс лекций. – М.: ОМЕГА-Л, 2015. – 567 с.
3. Алексеев С.С. Линия права. – М.: Статут, 2016. – 370 с.
4. Правовое регулирование государственного контроля: Монография / Отв. ред. А.Ф. Ноздрачев. – М.: ИЗиСП; Анкил, 2017. – 489 с.

Шабардіна Ю.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
Чернігівський національний технологічний університет*

**ВИКОРИСТАННЯ КРАУДСОРСИНГУ
В ЕЛЕКТРОННОМУ УРЯДУВАННІ**

Економічна криза, що призвела до зменшення обсягу фінансування проектів у сфері розвитку електронного урядування, вимагає пошуку і впровадження в даній сфері новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, що допомагатимуть вдосконалити якість урядування, покращать взаємодію влади та громадян і не будуть обтяжливими для бюджету. До таких технологій відноситься краудсорсинг, який передбачає залучення широких мас населення до вирішення складних завдань. Краудсорсинг має на меті перевірку на реальність і дієздатність тих ідей, які закладаються в стратегії розвитку.

Краудсорсинг є поширеним явищем в іноземних країнах, які залучають новітні технології для ефективного державотворення, зокрема електронного урядування. Рівень розвитку електронного уряду напряму пов'язаний з розвитком демократичності та економічної стабільності в країні.

Так, Ісландія першою застосувала краудсорсинг у конституційному процесі. Урядом Великої Британії створено соціальну мережу Jolitics [5], яка дозволяє громадянам та соціальним групам лобювати свої інтереси у законотворчому процесі. Подібну функцію у США виконує крауд-платформа Pop Vox [7], яку відкрито для пропозицій до законопроектів, що знаходяться на розгляді Конгресі. У Фінляндії поправки до законів громадяни можуть ініціювати за допомогою е-ресурсу Open Ministry [6].

Особливість технології краудсорсингу в публічній політиці полягає в тому, що органи влади (на відміну від економічних суб'єктів) покладаються на користувачів не тільки в питанні формулювання потреб, а й у визначенні ефективних управлінських практик, які б задовольнили ці потреби з використанням інформаційних технологій.